

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Pénzküldemények a „SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSZKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlkozásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér — sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. november 19.

60. szám.

Erdőőrök és vadászok kincses tára.

Ennek lehetne bátran nevezni s kétségkívül az is lenne az a mű, mely megtestesítené azt az eszmét, melyet lapunk egyik legrégibb, mindig hűségesnek bizonyult barátja a legközelebbi mult napokban közölt velünk.

Említett barátunk ugyanis, kinek — mint mondja — husz évi szolgálati ideje alatt alkalma volt az erdészeti altiszti személyzet szolgálatába vágó mindennemű dologgal megismerkedni, rámutat hozzánk intézett levelében arra, hogy az írásbeli különféle jelentésekkel és kimutatásokkal a személyzetnek csak szinte elenyészőleg csekély része van tisztában, arról pedig, hogy ezeknél a beadványoknál az egyöntetű eljárás nem hogy elérve, de csak megközelítve is lenne, szó sincs. Sokan vannak az erdészeti altisztek közt olyanok, még pedig nem csak a pályájokra magánszorgalom útján készültek, hanem a szakiskolások közt is, kik bár szakmájukban elég jól, sőt nem ritkán kitűnően vannak kiképezve, járatlanok a fogalmazás és a különféle kimutatások szerkesztésében. Ezt ugyan sem csodálni, sem pedig az illetőknek rossz néven venni nem lehet, mert utóvégre is ez nekik nem tanult mesterségük s annak ők nem okai, hogy ma már az erdészethöz is annyira elharapódzott a bürokratizmus, hogy az erdész embernek jóformán többet kell az irodában ülnie, mintsem az erdőn járnia. Hogy ez így van, azt mi, kik az erdészeti dolgaiban meglehetősen

jártasok vagyunk, nagyon jól tudjuk, de hogy ez jól van-e így, azt eldönteni nem a mi feladatunk.

Ebből a tapasztalásából kiindulva, lapunk említett barátja most azt ajánlja, hogy a különféle havi és időközi jelentésekről, kimutatásokról mintákat készítsünk s azokat lapunkban a jövő 1906. év elejétől kezdve közöljük s így reméli elérni azt, hogy a lap jövő évi folyamában ilyen módon sikerülni fog az erdészeti altiszti személyzet összes írásbeli dolgozatainak és beadványainak mintáját adni, mely után indulva elérhető lenne az, hogy ezek a beadványok mindenütt egyformán, egy kaptafára szerkesztve s esetleg csak a helyi viszonyoknak megfelelően módosítva, egyöntetűek lennének.

Az eszmét mi a magunk részéről nagyon életrevalónak találjuk s készséggel elismerjük, hogy annak megtestesítése felette kíváncsú, nem is akarunk elzárkózni az eszme kivitele elől, csak az utóbbira nézve vannak némi aggályaink s a módozatra nézve nem tudunk egyetérteni lapunk barátjával.

Erre nézve pedig megjegyzéseinket a következőkben tesszük meg:

Első sorban hangsúlyoznunk kell azt, hogy az ilyen mintáknak nem szabad a lap egyes számaiban szétszórva lenniök, mert a szükségeknek esetről-esetre való kikeresése sok időt és fáradozást venne igénybe, mi által értékükben is sokat vesztenének. Véleményünk szerint

a beadványok mintáiból egy külön gyűjteményt kellene összeállítani, azt külön lapszámokkal és tárgymutatóval ellátni, szóval az egészet egy rendes nyolcadrét alaku könyvbe befoglalni, mely azután helyet foglalva az erdészeti vagy vadászati altiszt könyves polcán, annak szolgálata teljesítésekor egész életén át hű tanácsadója lehetne, de nagy hasznát vehetnék azok is, kik még csak készülnek az erdészeti vagy vadászati pályára, mert ez a tanácsadó könyv irányítójuk lehetne már előtanulmányaiknál is. Ilyen könyv-alakban lehetne ezt nekünk talán mint lapunk külön mellékletét és pedig minden egyes számhoz egy teljes ívet, olyat, mint a mekkora a lapunk fele, tehát 8 oldalt tartalmazót kiadni s így éven át talán teljesen ki lehetne meríteni a 400 oldalt meghaladó könyvben mindazt, a mire az erdészeti és vadászati altiszteknek szolgálatuk írásbeli ágazatában szükségük van. A lapnak ezeket a mellékleteit azután az év befejeztével mindenki beköthethetné s birtokába jutna egy felette értékes és szinte nélkülözhetlen kézikönyvnek, mely bármely kétes helyzetében hű tanácsadója lenne, egyuttal pedig nagy mértékben megkönnyítené neki írásbeli feladatainak a megoldását.

Itt azonban számot kell vetnünk azzal, hogy egy ilyen mellékletnek a nyomtatása hetenkint mintegy 24 koronába, éven át tehát hozzávetőleg 1300 koronába kerülne, mely összeg semmikép sem találná fedezetét a lap előfizetési díjában,

kivált mikor ez olyan nehezen folyik be, sőt számos olvasónknál évről-évre sok száz korona elvész belőle. Ilyen viszonyok közt legföllebb csak annyit tehetnénk, hogy lapunk előfizetőinek ezt a mellékletet évi 2 korona külön előfizetési díj mellett adnánk, míg azok, kik a lapot nem, hanem csak a mintagyűjtemény mellékletét óhajtánák megszerezni, azt félévenként előre fizetendő 2—2 korona, éven át tehát 4 korona előfizetési díj mellett bocsátanók rendelkezésükre s még ebben az esetben is a mintagyűjtemény összeállítására s kiadására csak abban az esetben vállalkozhatnánk, ha legalább 5—600 példánynak megvétele előzetes fizetésekkel biztosítva lenne.

Nehogy tehát az eszmét már csirájában el ejteni legyünk kénytelenek, már most kérjük lapunk tisztelt olvasóit, hogy abban az esetben, ha a mintagyűjtemény kiadását és megszerzését óhajtják, erről minket ne csak értesítsenek, hanem az előfizetési díjat is a szerint, hogy a lapnak előfizetői vagy nem, avagy a jövő évben ilyenekül beállani szándékoznak, a 2, illetve 4 korona előfizetési díjat még e hó folyamán s lehetőleg soraink olvasása után azonnal beküldeni sziveskedjenek, mert már most tisztában kell lennünk arra nézve, hogy a melléklet kiadására vállalkozhatunk-e, vagy sem, s már a jövő év eleje előtt időt kell nyernünk a szükséges anyag gyűjtésére és csoportosítására.

Arra nézve, hogy mi mindent fog ez a

Október végén.

— A „Természet“ után. —

Irta: Glück István.

Ritkul az erdő. Ahol nyáron át örökös árnyékban hűsöltek a levelek, hova a szél csak elernyedve juthatott be: már nincs levél. Lehullott mind az avarra. Kényekedve szerint csatangol az erdőben a szél, fájdalmas dallamot füttyörészve, mintha maga is átérezné az október melancholiáját. De fenn, a fák tetején s a napfényben fürdő erdőszeleken le a földig dus még a lomb, mintha dacolni akarna szomorú végzetével. Ám azért itt is tarkára festették a cinóber-pöttyök a leveleket és a smaragzöld szinalapra sápadt foltként ült rá a halvány okker, az enyészet sárga betegsége. Mintha sárgaság lepte volna meg a fákat! Üde színüket betegre cserélték s hogy

mégis rejtegensék haldoklásukat — mint a tüdőbeteg leánykák — sok piros színt vettek magukra, egész színskáláját a piros színeknek a pirkadó rózsaszíntől a fekete vörösig, mely már alig is látszik színnek.

Furcsák ilyenkor az erdő fái is, nemcsak a liget bokrai. Hogy honnét e bámulatos szingazdagság, e finom színárnyalatok, nuanceok: a természet csodás titka. Nem lehet eléggé bámulni, csodálni.

Itt állok egy vadvörtefa alatt, mely, mint valami tarka nagy napernyő terül szét fejem fölött. Ez az egy fa több színt mutat, mint amennyivel a legnagyobb festő valaha rendelkezett. Kedvenc színe mégis csak a piros, ezt variálja százféleképen. Kever bele feketét, sárgát, lilát. Egyik zöld levél szélét kikezdte fehérrel, másutt lilaszínnel, a közepére rácsapdosott sárgát, halvány rózsaszínt. Egyik sem olyan, mint a másik. S ez a tarkabarkaság mégsem bántja a szemet. Beleillik a milieube.

Messziről tekintve úgy tetszik, mintha virágokkal volna telehintve minden fa, különösen a lápi erdőkben, hol a puharostu fák uralkodnak, mint a kőris, az éger, a nyárfák.

mintagyűjtemény magában foglalni, ha ugyan annak kiadását azok, a kik részére készülne, a kiadást pártolásukkal lehetővé teszik, lapunk jövő számában bővebben fogunk nyilatkozni.

(Folytatása következik.)

Valami a dāmvról.

Irta: Vihar Győző.

— A „Vadászat és Állatvilág” után. —

A dāmvról ama vadjainkhoz tartozik, melyekkel — legalább vadász-szakiróink — nem igen szoktak foglalkozni; hogy azután miért nem? ezt már magam sem tudom egész határozottsággal; de az tény, hogy ezt legtöbbször csak a fő- és az őzvról mellett, vagy ezekkel együttesen ugyan, azonban mindenkor csak úgy mellékesen szokták érinteni; minek okát abban vélem föl lehetni, hogy a dāmvról inkább kerti, mint szabadon élő vadszamba esik, s mint ilyen, a hol az kezelik, szokásaiban és természetében sokkal ismeretesebb, hogyszem az méltónak ítélnék a szakember tolla hegyére; továbbá mivelhogy a hol az meg egyáltalán nem kezelik, hogy ott meg amugy is csekély eme vad iránt az érdeklődés és végül: mivel eme quasi szelid vadról vadászása nem is olyan sportszerű s izgató, mint a bögő szarvasé, vagy a csalsipra beugró őzbaké.

Sok igazság van ebben a nézetben és e mellett az is igaz, hogy alaposan ismerve úgy a fő-, mint az őzvról szokásaiban és természetében: a dāmvról valami különöset följegyezni alig-alig lehet. Ámde ez még nem elég ok ennek a nem kevésbé érdekes vadról olyan mérvű elhanyagolására, mint azzal irodalmunkban általában véve találkozunk, s legalább én méltónak tar-

tom ezt arra, hogy vele egy cikkelyben foglalkozzam ama vadásztársaim érdekében, kik eme vadunk iránt is több-kevesebb érdeklődéssel viseltetnek; kiknek nincsen alkalmuk ezzel a vaddal is a puszkacső végéről megismerkedni és a kiknek bizonyos tekintetben — annak dacára, hogy úgy a fő-, mint az őzvról alaposan ismerik — mégis kételyeik vannak

Előrebocsátom azt, hogy miután a dāmvról ok-szerű kezeléséről, táplálásáról és tenyésztéséről már más helyen is alkalommal bővebben megemlékeztem, hol egyúttal kiterjeszkedtem ennek a vadról nyomismertetésére, csapájára, lö- és seb-jelzéseire is, ezekkel a dolgokkal ezen a helyen nem kívánok senkit sem untatni ugyan, de mindennek dacára ezzel az alkalommal is kiemelendő jelenségnek tartom azt, hogy a megsebzett dāmvról a lövést a magas ugrás után csutak farcsikjának a hullathoz való erős, de sőt hallható élénk csapkodásával is szokta volt nyugtázni.

Egyébként pedig a dāmvról a mérsékelt halmos terepeket kedveli; leginkább hol a vetések, a szántóföldek, a rétségek, az apróbb növésű füvekkel ellept erdőcsoportokkal és ligetekkel váltakoznak; szereti az üde ivóvizet, a pocsolyáknak éppen nem barátja s dogonyázni soha, még az üzekedés időszakban sem szokott. Szőrzetének színét évszakonként változtatja, bár elvéve akadnak köztük állandóan fekete, gyakrabban pedig fehér szőrméjű egyedek is; és gereznájuk általában véve értékesebb, mint a fővról; de husa is kere-settebb cikk, főleg az üzekedést megelőző hizóidényben.

A dāmvról általában véve szelidebb természetű, bizalmasabb, mint akár a fő-, akár az őzvról; különösen könnyen megszelidíthető és a fogságot is jobban állja említett társainál; azonban a bikák az üzekedési időszakban még a szarvasbikánál is izgékonyabbak, veszedőbb természetűek s veszélyesebbek is; ilyenkor nem respektálják még ápolójukat, gondozójukat, etető-

A szanaszét elszórt óriás tölgyek mitsem akarnak tudni még a hervadásról. Mintha nekik nem szólna az októberi hűvös fuvalom, mintha őket nem érhetné az elmulás rideg végzete. Haragos zöldben pompáznak a pirosra-lilára csipett levelek között, mintha dacolni akarnának az ősz hatalmával. De azért itt-ott kéri az általános zöldből egy-egy elsárgult karélyos levél is, szembeszökő tanubizonyosságul, hogy bizony semmi sem örök, hogy elmulás mindennek szomoru sorsa a földtekén.

Megihletve a természetből felém síró fájó költészet varázsától ültem fel újra a kocsira, hogy folytassam a barkácsolást az erdő szívében.

Október 15-ével megszűnt az erdők koronás vadjáró a nemes vadászat. Békét élvezhetnek ők is. Szükségük is van rá. A tombolás elgyengítette, kimérültté tette a hatalmas állatokat. Vissza is huzódnak ösztönszerűleg a legelrejtettebb területekre s szomoru remeteségben igyekeznek kipihenni a farsangolás tobzódását. Ám azért végig-végig rezdül néha-néha még mindig egy-egy elkésett koronás Othello bögő hangja, de mintha vissz-

hangja volna az csak a nemrég elhangzott öblös orgona-hangoknak.

De amíg az agancsosok békét élveznek, a tehenekre, üszökre felszabadul a tilalom ideje s nem is zárul be előbb, míg le nem merül az elaggott esztendő az örökkévalóságnak feneketlen tengerébe.

Keresek köztük kedvemre valót. Nem kerül nagy fáradságba, hisz van elég. Nem is a vadászat izgalma csalt ki az erdő magányába, hanem a természet szeretete. Szeretem azt a hangulatot, mely átleng ilyenkor az erdőn. De ki is ne szeretné. A bubánatos költészet jobban meghatja a szívet, mint a vidám; most pedig ilyen poezis száll felénk mindenfelől.

Sóhajtozva bolyong a fáradhatatlan őszi, hideg szél a megritkult lombok közt. Amerre elvezet útja, megpróbál elfordulni a galy és zsörtölődve, szöszmötélve, zizegve neheztelnek a levelek, hogy már most tépi le őket, mikor még oly szép a világ, oly édes az élet. Szóval megadással száll azután a sok levél le az avarra, mint valami pillangóraj, könnyedén, nesztelenül. A föld tele van már

jüket sem; sőt a múlt század 60-as éveinek elejéről tudok esetet, hogy a veszprémi püspökség tulajdonát képező „sarvali“ vadaskertben a dambika megrohanta az etető kerület s mire vészkiáltásai folytán a segítség a helyszínére megérkezett, a szegény ember már kiadta lelkét.

A dām vad a zene, a kürtszólam iránt még a fővadvnál is fogékonyabb és néha ezzel is közelbe kapható. Egyébként érzékei szintén igen fejlettek; de sohasem olyan óvatos és nem olyan bátor, mint a fővad vagy az őz; nem is olyan gyors, nem is olyan ugrikony, mint ezek bármelyike is s főleg a hizóidényben még határozottan lustának jelezhető; miért is ekkor egészen a közelbe bevárja a vadászt. A szekeret és a lovat rendszeren egészen közelbe engedi férközni sőt a magányosan legelésző dām vad — kedvező széllel és alkalmas fedezőhelyen — gyakrabban még gyalogosan is beközelíthető, ha csak rossz tapasztalatai nincsenek.

Különbén vadászni rendszeren hajtók előtt, vagy belopva és illetőleg lestállva szokás; utóbbi mód a forgók rendszeren eredményes szokott lenni, mert azokat következetesen betartja.

A dām vad üzekedési ideje október közepén tul kezdődik s mintegy 2 hétig tart és a hűvösebb időjárás ennél is befolyással van; de az üzekedés megközelítőleg sem bír azzal az érdekességgel, mint a szarvasbőség; ilyenkor a bika egyszerű szagot, horkolásszerű gyengébb hangot hallat, melyet lepuskázásra felhasználni inkább lelketlenség, mint élvezet vagy vadászvirtus számba eső cselekményt képez; és éppen ezért, ha a törvényes titalom nem is terjed ki a dām bikára a bőség időszakában, azt löni ekkor még sem lehet vadászias dolog és pedig annál inkább sem, mert bizony az üzekedő dām bika pecsenyéje is csak kellemetlen izü.

Az üzekedési idő alatt a dām tehén is csapatosan jelentkezik a vén bika hívására s magukkal viszik

borjaikat, a siheder csaposokat és a villásokat is; de a basa ezeket a settenkedő hivatlanokat hamarosan elidegeníti a háremtől; ezeket külön csapatba készíti; és ezek a tehén társaságába csakis a lakodalmi élet lezajlása után térhetnek vissza ismét. Különbén pedig a dām vad még fajrokonainál is társaságkedvelőbb állat.

Rendszeren csapatokban és sokszor igenis nagy csapatokban jár; inkább csak a nyári meleg napokban szoktak egyes öregebb bikák különválni, részint egészen magányosan, részint pedig, és legtöbbszörre azonban inkább kisebb csapatokban, a mikor is a bikák elkülönítvén magukat a tehénektől és a borjuktól, külön tanyáznak; de már azután, a mint az időjárás hűvösre vált, igenis nagy falkába verődnek össze a különféle ivaru és koru egyedek s féktelen pusztításokat visznek véghez — a hol szerit ejthetik — a veteményes földeken és különösen a fák hajtásaiban s kőrgében; még pedig nemcsak a rendes tartózkodási helyeken, — melyekhez nagyon ragaszkodnak és a melyeket nagyobb ok nélkül el nem hagynak állandóan — de ezektől messze eső vidékeken is, ha szabad a kijárásuk; mert a dām vad szörnyű kőborló természetü jószág és akárhányszor egész falkában jelenik meg ott is, hol rendszeren még csak hirmondójuk sem tanyáz.

A dām tehén 38 heti vemhesség után, júniusban rakja le terhét: 1—2 borját, melyeket azután az anya legalább is az őzzel egyenlő gondnal ápol és becéz s ugyancsak ama fogásokkal is védelmez veszély esetén, de sőt — mint a zerge — mellső lábainak erős vágásaival nem egyszer egy-egy ravasz tolakodót halálra is sebez.

A dām vad is ama szarvasfélékhez tartozik, melyeknek csupán csak himegyedei hordanak fejdísz s ezt a bikaborju már fél éves korában kezdi felvenni és aratásra már kinő „nyárása“, melyet augusztusban le is tisztít s a reá következő júniusban már felvált a „villás“

ezernyi ezer levéllel. Eltakarnak mindent, az utat, a lekonyult giz-gaszt, a csenevész bokrokat.

Ahol megritkul az erdő s nagy kaszáló ékelődik a fák közé, csillogó öröknyál leng hullámosan a napfényes levegőben. Repül-repül a finom selyemszál, míg fenn nem akad valami kőrön vagy fán. Az uzután úgy fest, mintha fel volna pántlikázva. Száz meg száz fehér selyemszál lobog abban az irányban, amerre a fuvalom tereli s jön hozzájuk mindig új. A földre lekonyult fű telistele van a földi pók szövésével; gyenge szem hullámozó viznek nézné a mezőt, melyen csillog-villog a táncoló napsugár. A levegőben napszálla felé tekintve milliónyi kis bogár, légy hártás szárnyának villogását látom, melyeket a verőfény kicsalt sirjából. Csodálatos röpködés az. Cél-talan, tétova ide-oda szállás, mintha mámorosak volnának a vénasszonyok nyarának csiklandozó sugarától, mintha kékjutás volna röpködésük, szállongásuk.

Megállítom a kocsit. Hadd merüljek el egyideig a vénasszonyok nyarának csodás szépségébe. Hadd süssön rám is a nap csiklandó sugára, hadd teljen be a lelkem

az élet ephemer voltával, gondolatával. Arcomat meg-megsimogatja egy-egy selyemfonál, melyet felém sodort a szellő. S ha itt állnék egy ideig, fehér árvalányhajjal borítana be a fuvalom.

A nap egyre lejjebb szállt s indulásra készített.

Döcögve haladt előbbre-előbbre az uttalan uton a kocsis. Kisebbfajta tisztás tárult szemem elé, melynek hátterében hatalmas nádas sötétlett haragoszöldjével. A tisztáson néhány óriás fa korhadt a földre dülve. Nem távolítja el őket senki, hadd legyen természetesebb színeze a tájnak, mely a vadra mindenestre megnyugtatólag hat. Most is ott áll egy őzike mellette s félénk kíváncsisággal néz a kocsira, mely mintegy husz lépésnyire halad el lassan mellette. Meg sem ugrik, csak bizalmatlankodva kíséri szemeivel haladásunkat. Megnyugodott eltávolodásunkra, de most meg közelebb jutottunk egy csapat szarvashoz, mely a tisztás felső végén legelészett.

Fölemelték fejüket s félénk fordították nagy lapátfüleiket. A kocsis föltartóztatlanul haladt utján előre. Egyszerre csak megállt. Abban a pillanatban nagyot szökött

águval, és pedig mindkét agancsát néhány nap közbevetésével, úgy, hogy 2—3 napon át csak egy agancsot hord; a harmadik évben az agancs már kezd némileg lapátidomot felvenni csonka kinövései révén, de „lapáttá“ az csak az ötödik évben fejlődik, mely azután idővel mindinkább erősbül, ágasabb-bogasabb lesz s ezt a „remek“ agancsot a „kapitális“ bikák azután már május hóban levetik, melyet a lehántott és rendes körülmények közt súlyosabb „lapát“ már csak szemtember hónapban vált föl.

Egyebekben külön megemlékezni a dāmvról, az általam már egyebütt megírtak után, — legkivált a fő és az özvaddal ismerősök előtt — én is fölöslegesnek tartom; de az itt elmondottakat egyáltalán nem tartottam szükségtelen dolgoknak, főleg azok érdekében, kik a dāmvrát inkább csak hírből, mint saját pagonyaikból ismerik.

VADÁSZATI ROVAT

A leggyorsabb állatok.

Az állatvilág nagy sokaságában a mozgás sebessége tekintetében a legnagyobb szélsőségeket találjuk. Gyorsvonatokkal versenyző lovak, gazellák, strucok és madarak mellett ott vannak a lassan csuszó férgek, a melyek alig látszanak mozogni.

Az állatok királya, az oroszlán, Brehm szerint oly gyors, hogy igen jó lovon sem lehet menekülni előle, még nagy térelőny mellett sem.

Egy tigrisről pedig Bosny francia utazó azt beszéli, hogy egy vasparipázót hosszú ideig üldözött hatalmas ugrásokkal, mindinkább közeledve hozzá; végre egy patakon átvezető hidacska mentette meg az üldözöttet, mert azon vasparipájával átsuhant, míg a tigris

csak lassan tudott rajta átmenni s látva, hogy a kerékpáros előnyt nyert, abba hagyta az üldözést.

A farkasok is hatalmas futók. Franciaországban azt tartják, hogy a menekülő felnőtt farkast nem lehet utolérni. Farkasok egy vasparipázót üldözve és folyton a sarkában maradva, 1 és egynegyed óra alatt 20 angol mértföldet futottak be, a mi óránkénti 36 kilométer sebességnek felel meg.

Az őz másodpercenként 21 méter sebességgel is fut, ha üldözik, de a leggyorsabb négylábunak a gazellát tartják; rövidebb távolságra sebesebb, mint a ló vagy agár, megfogni is csak úgy lehet, ha igen gyors agarakkal és lovakkal halálra fárasztják. De még agarakkal és lovakkal sem bizonyos az elfogatása, ezért külön idomított sólymokat használnak az üldözésére.

Ugyancsak igen gyors az antilop, a melyet még a legsebesebb agár is alig ér utól. Williamson szerint 6—10 méter hosszú és 3 méter magas ugrásokkal fut, „mintha az üldöző kutyákat gunyolná“.

A strucról azt mondja Anderson, hogy ha üldözik, egy angol mértföldet fél perc alatt tesz meg s eközben 4—4 fél méteres lépéseket tesz. Brehm tulzottnak tartja ezt az adatot, de hozzáteszi, hogy a lovat a struc biztosan utóléri, még jókora hátránnyal is úgy, hogy a sebességet legalább 25—30 méterre kell becsülni másodpercenként, a mi óránként 90—100 kilométernek felel meg, tehát a leggyorsabb vonatokkal versenyez.

Mindenesetre a struc az állatvilág leggyorsabb futója; nincs az a ló, amely utólérje. Megfogni csak bekerítéssel lehet. A futásnál különben a szárnyait is használja, pedig repülni nem tud, hanem kiterjeszti s ferdén állítja a szárnyait s ezzel egyensúlyozza magát és a rohanásban a levegő emeli a testét s így könnyebbé válik, tehát bizonyos fokig lebegő-repülést használ.

A halak aránylag lassan mozognak a vízben, a minnek oka a víz nagy ellenállása. Talán a leggyorsab-

az egyik tehén s a többi utána. De nem rohantak meszszire. Megálltak s mit sem hederítve kocsinkra, újra legelészni kezdtek.

A kocsi újra megindult, de most már nem az uton, hanem befelé az erdőbe, hogy kellő lőtávval juthassunk. A hepehupás talajon kényelmetlen a kocsikázás nagyon. A földön fekvő galyak, ágak ropognak, a kocsi pufog, ami a vad figyelmét korán fölkelti s gyanakodóvá teszi. De azért kitart, nem árul el félelmet a kocsival szemben.

Cserkészetről, mikor az ember gyalog jár, sokkal gyanakodóbb és félősebb itt is a vad, épúgy, mint a dombos, hegyes vidékeken.

Mintegy 90 lépésnyire közelíthettük meg őket.

Megálltunk s a következő percben szólt a puska és zuhogott, harsogott a nád útjuk vonalán, ahogy eliramodtak.

Mikor elcsendesült minden s csak a szellő halk dudolása hullámozott a levegőben, helyszínszemlére mentem, a lövés eredményét megállapítani. Megtaláltam a szökés helyét s ott a szőrt, a vért. Gyermekek játék volt a sebzett vad fölkeresésére, mert bőséges vérfoltok mutatták a utirányt, amerre végerőlködésében elvágatott.

A kocsis ki is fogta már az egyik lovat, hogy mindjárt kivontathassa a nádasból a megtalált vadat. Mehettek talán vagy ötven lépést, mikor rátaláltam a kimult vadra. Gyakorlott kezekkel látott hozzá a kocsis a kivontatáshoz s utána a zsigereléshez, csak a kocsira való feltevésnél gyűlt meg a bajunk, mert két embernek elég munkát, megerőltetést ad, a vadat a leeresztett saroglyába emelni. Végre az is sikerült s így megindulhattunk visszafelé.

A nap lemenőben volt és szokatlan piros színt kevert a sápadozó ég szélére, mely egyre halványabban egész fejem fölé ért. Égő, tüzes korongja félig bemerült már a távoli erdőkbe, azután, mikor félszemével nézett már csak vissza, enyszerre, mintha elnyelte volna valami, fejjel lebukott a kéken sötétlő erdőbe, mint valami sirba. A libegő báránnyelű azonban még jó ideig élénk rózsaszínben ragyogtak, mint báli ruhák a lágy, leomló csipkék. A keleti égbolton pedig nemsokára megpróbálta egy-két csillag kinyitni éber szemét az acél-szürke kékségben.

bak a pisztrángok, a tengeri kigyók és a heringek, a melyek másodpercenként 6—7 méter sebességgel is tudnak uszni.

Annál nagyobb azután a madarak repülésének sebessége; némelyik a leggyorsabb négylábut is elhagyja. A sas óránként 86 kilométert is megtesz, egyes sólymok (különösen a vándorsólyom) 270 kilométert is repül óránként, ha üldözik, vagy ha postát visz. II. Henrik sólyomfalkájából egyet Fontainebleauban szabadon eresztettek s azt 24 óra múlva Malta szigetén fogták el, úgy hogy ez idő alatt 1620 kilométert tett meg, ami óránként 67 kilométernek felel meg.

A postagalambok is 70—110 kilométert haladnak óránként. Feltétlenül gyorsabb a fecske, ez 250 kilométer óránkénti sebességet is elér, sőt a fali- vagy toronyfecske Afrikából Közép-Európába az 500 mérföldnyi utat állítólag 6 óra alatt teszi meg, ami 500 kilométer óránkénti sebességnek felel meg, tehát kétszer akkora, mint a minőről a leggyorsabb villamos-vasutak tervezői álmodnak. A veréb 5—10 méter másodpercenkénti sebességgel repül, a mi óránként csak 18—36 kilométert tenne. (V. L.)

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A baromfibetegségek elleni védekezés.

(Folytatás.)

Egy másik okszerű módja a kolera fellépésének a baromfi tulhalmozásában és elégtelen éjjeli szellőztetésében áll. Ezen hibákat inkább télen, mint nyáron szokás elkövetni, mert a szárnyasokat télen szorosabban zárják el rendszerint, mint nyáron. Ennek következménye az, hogy a baromfi gyorsabban felemészti a levegő élenytartalmát és tisztátalan levegőt szív be azután. Midőn pedig reggelre a meleg és fojtó légkörből kiszabadulnak

És sikerült; hisz október vége felé már félórával napszállta után sötét van.

A laposokat vastagon megfeküdte a köd, mely, a mint ráesett a megújuló hold halvány fénye, olyan volt, mint egy tejfehér tenger, mely megdermedt páracseppekkel fekszik széles medrében. Oly könnyűnek, lehelteszerűnek látszott az egész, mintha csak hullámok fehér habjátéka volna. Különös kép volt. S az én fölhevült fantáziám szerette volna elhítni velem, hogy a földképző idők kóválygó gőzfoszlyányainak volna ez maradványa, mely itt bolyong tán egész az idők végéig.

A hold a táj felett lebegett kiélt képével, hideg fényt szórva le a ködös világra s az erdei vadon letarolt sivárságával megadta a képhez a kellő háttérrel.

A csillagok, a gyönyörűséges éjszakák sziporkázó őrszemei egyre sűrűbben tűntek föl. Sötét, barátságtalan este lett. A terjengő köd azután befejezett mindent: elfogta a hold, a csillagok fényét s úgy körülfogott bennünket is, hogy semmit sem láthattunk. Rábíztuk magunkat a lovak ösztönére s így mégis csak szerencsésen hazajutottunk . . .

a szabad levegőre, mohón szívják a friss levegőt és megfáznak a hirtelen átmenet következtében. Egy nagyobb, terjedelmesebb baromfiház, melylyel esetleg segíteni lehetne a bajon, léghuzammal jár, de még így is biztosabban óvjuk meg a baromfit a megbetegedés veszélyétől, mintha őket egy kicsiny, számukkal arányban nem álló helyre összeszorítjuk. Gondoskodjunk arról, hogy legalább tíz köblábnyi térfogat, illetve levegő jusson minden egyes szárnyasra és azonkívül alkalmazzunk fejeik föllött szellőztető nyílásokat, ily módon a meghűlés veszélye a legcsekélyebb mértékre lesz korlátozva. A baromfikolera kitörése minden egyes esetben meghűlésen alapszik, melyet azonban a fentiek szerint hatalmunkban áll gondossággal elhárítani és így elejét vehetjük a nagyobb baj bekövetkezésének.

A szárnyasok nem ritkán lábmeszesedésben szenvednek, ami nem egyéb a lábszár kóros állapotánál egy elősdi fellépése következtében, mely a bőr alá befészkelődik és dagadást, illetve erjedéses kitörést okoz. Látogat szerint nem támadja meg a betegség a szárnyas általános egészségi állapotát és a vélemények el is térnek egymástól arra nézve, hogy vajon befolyásolja-e ezen kór a tyúk tojóképeségét vagy sem, de nincsen véleménykülönbség abban a tekintetben, hogy a betegség nagyon rut látványt nyújt. Hogy ettől megkíméljük szárnyasainkat, igen ajánlatos, hogy amidőn a helyes baromfikezelés szabályainak megfelelőleg évente kétszer megvizsgáljuk az egész állományt tetümentességre nézve, ugyanakkor bedörzsöljük lábaikat egy petroleumba mártott ronggyal; ezen eljárás alig egy percet vesz igénybe és általa könnyen elháríthatjuk a lábaknak eme rut betegségét.

A tetükre visszatérve ismét hangsúlyozzuk, hogy kellő gonddal azokat föltétlenül távol tarthatjuk szárnyasainktól. Ha a baromfiólat tisztán tartjuk és legalább kétszer évente kevés petroleummal hígított mézszoldattal kívülről valamint belülről gondosan megmeszeljük és a hasadékokat, nyílásokat és szegleteket figyelmesen bekeféljük ezen folyadékkal, továbbá ha nem sajnáljuk a meglevő egészséges állománytól a fentemlített befecskendezéseket és új jövevényeket tisztaságukra és egészségükre nézve figyelmes szemmel vizsgáljuk, úgy a tetük, bolhák és óvantag okozta szenvedésektől megkímélhetjük a baromfit. Ezen elősdi leginkább a csírkékre hoznak nagy veszedelmet; ezek százával elhullanak minden évadban csak azért, mert a tetük egész rajokban ellepik és gondozójuk nem bír elég értelemmel, hogy ezt kitalálja.

A szárnyasok egészségének megóvására általában, de különösen a tollvedlés idejében nincsen jobb eszköz, mint a következő összetételű óvoszer alkalmazása: vasszulfát 250 gramm, kénsav 5 gramm 5 liter vízben feloldva, még pedig úgy, hogy előbb a vizet üvegbe töltjük, erre előbb a vasszulfátot oldjuk fel benne és csak azután tegyük hozzá a kénsavat; miután a keverék zarossága megszűnt, a szer használatra készen van. Ezen szerből minden liter ivóvízre, melyet a baromfinak adunk, két teáskanálnyit alkalmazzunk. (Vége köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Miért eszünk sót?** Nincs az embernek több szervetlen tápláléka a sónál, ebből azonban ételeinkbe valóban óriás mennyiséget teszünk, pedig azok már magukban is tartalmazznak sót. Bunge tanár, híres bázeli fiziológ, most kimutatja, hogy a só utáni vágy csak növényevőknél jelentkezik, míg a husevők nem sokat törődnek a sóval. Ezt tapasztalhatjuk az emberek között éppen úgy, mint az állatoknál. A növényevő állatok mindig sóra éhesek, míg a husevők egyáltalán nem eszik a megsózott ételt. Így az emberek között egyes népek, a nomád, vadászból és halászból élők, nem ismerik az ételek megsózását. A keleti finnek, északi Oroszország és Szibéria nomád törzsei jól ismernek számos sólelőhelyet, sóstavat, de egyet sem használnak ki, mert a húst só nélkül eszik. A kamcsatkaiakat, a kik télen dőghallal táplálkoznak, az orosz kormány legszigorubb büntetése sem tudta rávenni, hogy a besózott halat megegyék. Sok pásztornép is, a mely hussal és tejjel táplálkozik, nem használja a sót. Ezzel ellentétben belső Afrika néger törzseinél, a melyek kiválóan növényi táplálékkal élnek, általános a só utáni vágy. Ott a nagyon gazdag embert így jelképezik:

— Az sót eszik ebédre!

Nagy a néger törzsek között a sókereskedés is. A Sierra-Leona partvidéken annyira erős volt a négerek só utáni vágya, hogy feleségüket, gyermeküket adták a rab-
szolgakereskedőknek — sóért. Más néger törzsek meg erősen nátrontartalmu növényeket égetnek el és azok hamuját eszik.

A só utáni vágy alapja — Bunge szerint — a növényekben lévő kálisók és az embernek szükséges nátronsó közötti bizonyos ellentétben van.

* **Negyvennégykilométeres vasuti hid.** Az észak-amerikai Nagy Sós-tó áthidalására negyvennégy kilométer hosszú hidat építettek — fából. Eddig ugyanis a Southern-Pacific-Railway vasut vonala kénytelen volt nagy ívben kerülni a tó északi fele körül, a mi a nagy idővesztésen kívül azért is fölötte kellemetlen volt, mert ott a tó körül a terepviszonyok igen kedvezőtlenek. Számos hirtelen kanyarulatot kellett a vasutnak tennie és azonkívül sok helyt oly nagy volt a vonal emelkedése, hogy a közönséges tehervonatot is három lokomotívval kellett vontatni. Ezért építették az érdekes hidat a tó közepe táján, a hol az körülbelül ötvenegy kilométer széles. Hét kilométert azonban a vasut a Promontory-félszigeten megy, a mely északról mélyen benyulik a tóba. A tó ezen a tájon elég sekély, átlag két méterről harmadfél méterig változik a mélysége s csak egyes helyeken száll le egészen tizenegy méterig. A hid egyvágányu és egymástól ötödfél méteres távolságban lévő, öt-öt nehéz cölöpből összerótt, oszlopsoron nyugszik. A fát a tó erősen sós vize védi a rothadástól. A vasuti

cölöphid építését 1902. év tavaszán kezdték meg. A tűzveszedelem csökkentésére az egészet murával és kavicszal borították be. Ugy tervezik, hogy a fahid helyébe később erős töltést építenek, a melyet sok helyen megszakgatnak a víz áteresztésére. Az érdekes és a maga nemében páratlanul álló vasuti építkezéshez 125,000 köbméter fát használtak föl. A Southern-Pacific-Railway vonalát ez a hid hetven kilométerrel rövidíti meg.

NAPI HIREK.

— **Házasság.** A lapunk szerkesztőjéhez érkezett egy kedves meghívóból értesülünk, hogy Zsurka Karácsony püspöki erdővéd, lapunk buzgó hive éppen a mai napon esküszik örök hűséget szíve választottjának, Gergár Erzsikének a belényesi róm. kath. templomban. Az ifju házásoknak szép frigyükhöz sok szerencsét s életükben tartós boldogságot és zavartalan örömet kívánunk!

— **Eljegyzés.** Varga Kálmán, a szászsebesi m. kir. erdőhivatal központi alkalmazottja, lapunk buzgó hive, ki az erdőőri szakvizsgát a mult hóban kitűnő eredménnyel tette le, folyó hó 11-én jegyet váltott Büsch Berta kisasszonynyal Szászsebesen. Az igaz szerelem rózsáláncaival egymáshoz fűzött jegyeseknek köntendő szép frigyükhöz már most is sok szerencsét kívánunk!

— **Rablógyilkos katonák.** A porosz-lengyelországi Osztrovó városban két gyalogos katona meggyilkolt és kirabolt két embert. Egy Glapa nevű kereskedő husz esztendősi fiával gyalog ment haza az osztrovói vasuti állomástól a közelben lévő faluja felé. Az uton szembe jött velük két katona, a kik kardot rántottak és nekiestek a két embernek. Az apa oly erős ütést kapott a fejére, hogy nyomban meghalt, a fiu azonban csak elájult a nagy fájdalomtól. Járókelők szedték föl a szerencsétleneket. A fiu később magához tért és elmondta, hogy két katona megtámadta és kirabolta őket. Kevéssel azután, hogy a vallomást elmondta, meghalt a fiu is. A kaszárnnyában rögtön vizsgálatot indítottak és meg is találták a gyilkos katonákat, a kik még meg sem tisztították fegyverüket a vértől.

— **Hatvanezer korona — a szemétkben.** A napokban a főposta épületében az ajánlott levelek feladási osztályában az egyik asztal alatt papírszemét és hulladék között egy hatvanezer koronás takarékpénztári könyvet találtak. A könyv a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank által kiállított 2755. sz. betéti könyvecske volt és Bokor Dezső névre szólt. A főkapitányságon Zellő rendőrfogalmazó kinyomozta, hogy a könyv Bokor Dezső fővárosi gyógyszerészé, a ki szórakozottságában az egyik asztalon felejtette, ahonnan aztán a földre esett. Bokor minap vette át a könyvet, miután előbb igazolta, hogy jogos tulajdona.

— **Életre-halálra.** Sopron-Fejéregyházáról írják: Vasárnap délután 4 órakor Bauer János — Esterházy herceg vadőre — menyasszonya Huber Leopoldina kíséretében őrjáratra indult az erdőbe. Közel az osztrák határhoz egy cserjésben szembe került régi ellenesével, Krenn János siketnéma notórius vadorzóval, a kit fegyverrel vállán a tilosban talált. Megsejtették mind a ketten, hogy ez a találkozás életre-halálra szól. Bauer félreintette menyasszonyát, hogy el ne találja egy eltévedt golyó s maga közeledett az orvvadászhoz. Alig tett néhány lépést, midőn Krenn célzásra emelte fegyverét, utána Bauer is. A vadorzó gyorsabb volt s golyója a vadőr kezefejének alsó részét szétroncsolva, a jobb váll alá furódott. A halálra sebzett Bauer lőtt ugyan, de célt tévesztett. Estében és féltérdre ereszkedve újra lőtt s ezuttal jól, mert az orvvadászt meneküléskor hátra találta. A golyó szívért és tüdejéért furta keresztül. A vadorzó rögtön meghalt, Bauer 5 perc alatt elvérzett. Még annyi ereje volt, hogy halálra rémült menyasszonyát sietve orvosért küldte a községbe, de az időközben megjött segítség már csak két halottra akadt. Bauer sorsa annál megrendítőbb, mert november 15-én, menyasszonya nevenapján lett volna az esküvője.

— **Tengerbe zuhant erdő.** Kopenhágából írják: Moen szigetén rendkívül nagy földomlás történt. Vagy hat hektárnyi erdős terület lezuhant és részben a Kelet-tenger nyelte el a földet. Az erdők értéke 10.000 kor.

— **„Gyermekápolás** egészséges és beteg napokban,“ czimen igen jeles könyv jelent meg immár 4-ik kiadásban; Kneipp Sebestyén plebános könyve után magyarul Huszár Károly sz.-fehérvári kanonoktól. A könyv 227 lapon felöleli az összes előforduló bajokat s azok okszerű természetes gyógykezelését. Jó tanácsot ad a szülőknek gyermekeik egészséges nevelésére, miért is nélkülözhetlen tanácsadó minden családban. Ára kötve 1 K. 20 fill., mely összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadó Klöckner Péter kir. udvari könyvkereskedő Székesfehérvár.

Szerkesztői üzenetek.

Zsurka Karácsony urnak, *Beél.* A szíves meghívást köszönjük s valóban felette sajnáljuk, hogy örömnepünkön személyesen nem vehetünk részt, lelkünkben azonban ott leszünk s kérjük a Mindenhatót, hogy kedves életpárjával késő öregségükig zavartalan boldogságban futhassák meg életpályájukat! Még egyszer: fogadják hálás köszönetünket a szíves meghívásért.

A kiadóhivatal postája.

Frey Henrik urnak, *Ihadia.* Címét megfelelően kiigazítottuk. — Babics Endre urnak, *Kővár-Hosszúfalu.* Szíveskedjék közelebb megjelölni, hogy a juliusi 5 koronát hová címezte s ha a vevénye meg van, annak számát is közölni, hogy utánna nézhessünk a dolognak. — Papp János urnak, *B.-Füred.* Azt a csomó lapot azért küldtük akkor, hogy a mozgalom menetét elejétől megismerhesse, de nagyon jól tette, hogy kiosztotta a kártársak között is, csak az a baj, hogy ezek nem nagyon látszanak lelkesedni a közös ügyért, mert különben már lapunk hívei közé is sorakoztak volna. Szíveskedjék őket erre buzdítani. —

Erdős Ignác urnak, *Körösmező.* Kész a bocsánat s szívélyes üdvözlét a régi ismerősnek és jó barátoknak! — Szilávik József urnak, *Kerektő.* A küldeménye beérkezett. — Kurta Ferenc urnak, *Bölön.* Előfizetése 1906. évi március hó végeig rendezve van. — Geöcze Félix urnak, *Hrussó.* A 8 korona vételét köszönettel nyugtázzuk.

Hirdetések és pályázatok.

Ajánlkozás.

Szakvizsgázott erdőőr, ki az erdő ápolását, csemetekert vezetését, a hasznos vad gondozását, nyulnak, fácánnak és fogolynak hálóval való befogását, szakadozott hálók javítását, a halászatot jól érti, a vadászat minden ágában jártas, kitünően ért a kártékony vadak pusztításához s ki most is egy nagyobb uradalomban van szolgálatban, éghajlati viszonyok miatt állását változtatni óhajtja. Szíves tudakozódásokra címét az Erdészeti Ujság szerkesztősége közli.

2—5

Állást keres

egy vizsgázott 27 éves erdőőr, nős, ki az erdészeti teendők minden ágazatában, a hasznos vadak nevelésében és szaporításában és a dúvadak pusztításában teljesen jártas; igen jó lövő. Mostani állását a nehéz megélhetési viszonyok miatt kénytelen elhagyni. Az új állást 1906. évi január 1-én elfoglalhatja.

Címe megtekinthető az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél.

4—5

Drilling

kitünő gyártmány, még csak kevésé használt, melynek eredeti ára 200 korona volt, a vadászattal való felhagyás miatt jutányos áron eladó. Érdeklődők irjanak az alábbi címre:

2—3

Strobl Lajos (Szászsebes.)

Erdő- és Vadőri

szakvizsgára magánuton készülő fiatal ember mintegy 240 koronát kitevő készpénz és természetbeni járandóság segélydíjjal alkalmazást nyerhet. Bővebbet: KLEISL GYULA urad. főerdésznél H a d a d (Szilágyvármegye).

Sárosvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától. Szám: 1895—905. e. a.

Pályázati hirdetmény

egy II-od osztályu járási erdőőri állás betöltése iránt.

Székhely: Kapi. Javadalmazás: 820 korona és a megítélt erdei kihágásokból egyharmad rész.

Pályázati határidő: f. évi december hó 10-ike, a szabályszerűen okmányolt kérvények alantírt bizottsághoz nyújtandók be.

Sárosvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának Eperjesen, 1905. évi november hó 8-án.

PÉCHY IGNÁC sk., alelnök.

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.“ gyorssajtóján.

ERDÉSZETI UJSÁG

SAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 ..
Negyed évre	2 ..

Pénzküldemények a
„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra,
kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fill. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fill.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
— sékelt díjak egyezség-szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. november 19.

60. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: Erdőörök és vadászok kincses tára. —
2. Valami a dāmvról. —
3. Tárcá: Október végén. —
4. Vadászati rovat. —
5. Hasznos tudnivalók. —
6. Különfélék. —
7. Napi hírek. —
8. Szerkesztői üzenetek.
9. A kiadóhivatal postája. —
10. Hirdetések és pályázatok.

BLUM és TÁRSA

Elsőrangú egyenruházati intézet

BUDAPEST IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. sz.

Mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu *****

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt
— a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen
tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek.
Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a
vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megren-
deléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is
a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

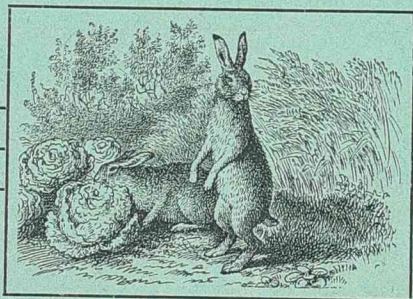
Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu földmívelésügyi Miniszterium
hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengerinyulakat, bagjokat és minden más állatokat magas áron vásárol az Élőállat kiviteli vállalat és állatnagykereskedő

O. FRANK, Wien V.,

- - Zentagasse 48. szám. - -

Továbbá szállítok mindennemű élő-vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászat-kedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott

➤ képes árjegyzéket ➤

ingyen és bérmentve küldök. — Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fácánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg.

6—26

Szászvárosi Könyvnyomda Részvény-Társaság

Szászváros
Klastrom-u. 1.

KÖNYVNYOMDAI
SZAKÜZLET

AJÁNlja AZ ŐSZI IDÉNYRE DÚSAN
FELSZERELT PAPIR-RAKTÁRÁT U. M.:

ELJEGYZÉSI-ÉS

ESKÜVŐI-KÁRTYÁIT.

MINDENMŰ

NYOMTATVÁNYAIT.

DISZES KIÁLLÍTÁS

MEGHIVÓIT,

GYÁSZLAPJAIT ÉS

FALRAGASZAIT STB.

Sürgőncim:
Könyvnyomdaresz.

„SZÁSZVÁROS”
politikai
és vegyes tartalmu
hetilap
kiadóhivatala.

Erdőőrök és vadászok részére

legjobb vadász-fegyvereket jutányos árban szállit

Lakatos Károly,

Budapest II., Csalogány-u. 26.

Árak: 60, 76, 80 és 96 kor.

Gavallér-puskák: 104, 110 és 130 kor.

A fegyverek mind be vannak löve
s csak a teljesen megfelelők kerülnek eladásra.

3061 E. sz.

Valódi ezüst remontoir női óra, belső porvédő fedéllel, tiszta, diszes vésettél, 9 kor. 50 fillér.

Kérjen képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

ERŐS GYULA

Nagyszeben, Disznódi-utca 3. szám.

Mindennemű

órák, ékszerek, arany- és ezüstáruszerek, ezüstevőeszközök, asztalfeltétek, templomi kellékek, Erdélyország legnagyobb raktára.

Látszerészi cikkek nagyraktára.

SZÉTKÜLDÉS CSAKIS UTÁNVÉTEL MELLETT

Mindenféle vésések legjutányosabban számíttatnak.

Olesó és szabott árak, jó és pontos kiszolgálás.

Régi vagy törött ezüst- és aranyműveket, régi ezüst- és arany-pénz- és drágaköveket, keleti gyöngyöket a legmagasabb napi árban beváltom vagy fizetesképpen elfogadom.

Számítan

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az erdőőri szakvizsgára magán uton készülő és erdőaltisztek részére.

Irta: Béky Albert,

m. kir. erdőész,

a szászsebesi m. kir. erdőrendezőség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V., Alkotmány-utca 6.)

Ára: 2-40 K, bérmentve 2-60 K.

ÉVKÖNYV

AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI ALTISZTI SZEMÉLYZET

RÉSZÉRE

AZ 1905-ik ÉVRE

immár **megjelent** a következő tartalommal:

1. Előszó.
2. Erdészeti havi teendők.
3. Vadászati havi teendők.
4. Kivonat az erdőtörvényből.
5. Az erdőmunkásokról szóló törvény.
6. Ministeri rendelet az erdőőri szakiskolákról.
7. " " " " szakvizsgákról.
8. " " a vadőri "
9. " " " hatósági esküről.
10. Vadászati törvény.
11. Fegyveradó-törvény.
12. Kivonat a szolgálati szabályokból. (A fegyelmi vétségekre vonatkozó rész).
13. Fegyelmi szabályok.
14. Fegyverviselés és használat.
15. Utasítás a karabély-töltények használatához.
16. Kincstáriak egyenruha szabályzata.
17. Kivonat a nyugdíj-törvényből.
18. Állandó munkások és napibéresek nyugtáztatása.
19. Kincstáriak legeltetési jogosultsága.
20. Magvak eltartása.
21. Erdei vetőmagvak és tölgyemlék kedvezményes vasuti szállítása.
22. Csemeték csomagolása.
23. Csemeték kedvezményes vasuti szállítása.
24. Felesketett erdőőrök adómentes fegyverei.
25. Utadó alóli mentesség.
26. Duvadak mérgezése.
27. Kitömésre szánt állatok kezelése.
28. Erdészeti és vadászati altisztek cimtára.
29. Tárgymutató.

Ezzel a dus tartalommal az Évkönyv terjedelme meghaladja a 200 nyolcadrét oldalt s így vaskos kötetet képez. **Az Évkönyvbe**

foglalt dolgok mind olyanok, melyekre az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnek terhes és felelősségteljes szolgálatának teljesítése közben lépten-nyomon szüksége van s így az Évkönyvnek egy erdészeti és vadászati altiszt asztaláról sem szabadna hiányoznia.

Hasonló gazdag és hasznos tartalommal fog megjelenni az

„ÉVKÖNYV” 1906. évre szóló II-ik évfolyama

is, mely már munkába van véve, azzal a kibővitéssel, hogy nem csak az 1906. évre szóló teljes naptárt fogjuk ahhoz csatolni, hanem belevesszük még a legszükségesebb köbözési táblákat is.

Az Évkönyv II-ik évfolyama nem lesz bolti áru, hanem csak annyi példányban fogjuk azt ki nyomtatni, a hányak elkelése a beküldött előfizetési-díjjal biztosítva lesz.

Mindegyik évfolyam ára 2 korona, mely összeg a következő cím alatt küldendő:

„Évkönyv” kiadóhivatala
Szászsebes.

Az I. évfolyamot a megrendelés beérkezése után azonnal küldjük, a II-ik évfolyamra szóló hirdetések pedig 1906. évi május hó végeig küldendők be.

Az „Évkönyv”
kiadóhivatala.

A kontinens régi jó hírnevű vállalata.

Őszi vetésre és szállításra

ajánl

kocsányos és kocsánytalan tölgy és cser makkot
u. m. szavatolt frissen szedett
gyümölcs- és lombfa-magvakat

elismert kitűnő és megbízható minőségben

Stainer Gyula

csász. és királyi udvari szállító

Első Körmendi Magyar Magpergető
Gyára **Körmend**, (Vas-megye)

és kéri a t. c. vevőközönséget, hogy az
őszi vetőmagvak beszerzésénél cégét,
mely már C-a 40 év óta a legjobb hírnév-
nek örvend, igénybe venni sziveskedjék.

Mindennemű

tű- és lombfa-csemetékkel

is szolgálhatok! *

Elsőrangú magbeszerzési forrás!

Több ezer elismerő nyilatkozat. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a „SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG” gyorsajtóján 1905.